

sij so oni gospodarji, kateri imajo sami kakega delavca na razpolago, da pomaga, kjer je pomoč najbolj potrebna. In sicer so najbolj pripravljeni bolj stari možje, ki niso več pri skupni vojski, n. pr. oni iz letnikov 1865 do 1870. Taki so bolj izkušeni v vsakem gospodarskem delu in bi jih tudi vojaška oblast lažje pogrešala.

Brez pomoči, nasvetov in odredb žetvenih komisij bo ostalo letos veliko polja neobdelanega, ker mnoge žene sploh ne vedo, kaj bi sejele na eno, kaj na drugo njivo, ker prej so le možje vsa ta dela opravljali. Če pa ostane polje neobdelano, se bo pa veliko manj živeža pridelalo, kakor po navadi.

Razglašeno je tudi bilo, da morajo občinske žetvene komisije skrbeti, da se polje pravočasno obdela. Pa če člani žetvene komisije niso doma, ne morejo skrbeti za obdelovanje njiv in posestev. Mnogo žen bi bilo oblastim zelo hvaležnih, ko bi se ukrenilo, da bi se člani žetvenih komisij vsaj za nekaj časa oprosili vojaške službe. Potem bi se ne bilo bati drugega to pomanjkanja živeža za civilne ljudi in za vojaštvo.

F. V.

Delovni dopusti za moštvo na fronti.

Višje armadno poveljstvo je odredilo, da tudi moštvo na fronti lahko dobi spomladanski delovni dopust za dobo najdalje 20 dni (vračunjena je tudi vožnja domov in nazaj na fronto). Pogoji so sledeči: 1. Od čet, ki stojijo v prednji (boreči se) bojni črti, se nikomur ne dovoli dopusta. Od trdnjavijskih posadk, stabilnih zavodov, etapnih čet, drugih nadomestnih oddelkov in vojaških oddelkov, ki se v vojnem ozemlju vežbajo za odhod na bojišče, se sme dati dopust 10 odstotkom moštva, t. j. od 100 mož teh oddelkov sme iti k večjemu 10 mož na dopust. 2. Dopuste dobijo edino samostojni posestniki in njih nastavljenici (poslovodje); izjemoma tudi njih sinovi in delavci. 3. Slabo izvežbani vojaki od oddelkov, ki so pripravljani na odhod na bojno črto, potem nezanesljivi ljudje vseh oddelkov pa sploh ne dobijo dopusta. 4. Za dopust se mora izbrati čas, ko je v domačem kraju dotičnega vojaka na vrsti najnujnejše poljsko delo. — Vojaki naj sami pri svojih stotnijskih ali oddelčnih poveljstvih prosijo za dopust. Javiti se morajo k raportu in gospodu poveljniku razložiti, da so doma za spomladansko delo neobhodno potrebni.

Koliko se potrebuje modre galice.

Mnogokrat se sliši vprašanje, koliko se porabi galice na en oral vinograda. To vprašanje je gotovo zelo važno zlasti sedaj, ko je galica prav draga. — Množina porabljene galice je seveda pred vsem odvisna od vinograda, oziroma od trt samih. Če so trte

pravilno, t. j. nizko vzgojene, se bo porabilo manje galice, kakor pri zelo visokih starih trtah. Bolj močne in košate trte zahtevajo več galice, ker imajo več zelenja, kot slabotne in šibke trte. Tudi razdalje, v katerem so trte sajene, je gotovo merodajno, kajti za bolj gosto zasajen vinograd je treba več škropilne tekočine, torej tudi več galice. Dalje je odvisna poraba škropilne tekočine in galice od načina škropljenja in vrste škropilnic ter razpršilnikov. Kdor škropi s „škarjami“, ta porabi galice gotovo najmanj polovico do še enkrat več, kakor oni, ki škropi z dobro, fino, s silnim pritiskom pršečo škropilnico. Razpršilniki, ki na debelo škropijo, porabijo več galice kot oni, ki škropijo na fino.

Kdor škropi trte od blizu in jih z galico obliha, da kar od njih teče, ta porabi seveda veliko več galice kot oni, ki škropi pravilno, tako da drži razpršilnik vsaj 60 cm do 80 cm od trte, zato pa malo bolj pumpo pritisne, da škropilnica bolj fino in dalje prši. Pravilno škropiti zna pri nas še danes žalibog le malo ljudi. Veliko se da prihraniti na galici, če škropimo na ta način, da poškopimo vse vrste trt v vinogradu ali vsaj v enem delu istega, najprej samo od ene strani in potem, ko trte po tej strani osahnejo, še le po drugi strani.

Kadar se je galična zmes po trtah posušila, vidimo namreč natančno, česar se nismo poškopili in ne bomo škropili po nepotrebnem dvakrat. Za račun pa vzemimo srednji slučaj, namreč vinograd, ki je v dobri moči, pravilno zasajen (1.2 : 1) in pravilno škropljen z dobro škropilnico.

Za prvo škropljenje, ki se pravilno vrši koncem majnika ali začetkom junija, ko so trte pognale za dobro ped dolge mladike in se škropi z enoodstotno galično-apneno zmesjo, lahko računamo, da porabimo na 1 ha (10.000 kv. m) 4 hl vode in 4 kg galice, apna pa 6 do 8 kg. Za škropljenje enega oralu ali joha (5754 kv. m) potrebujemo torej 230 litrov vode, 230 dkg (2.3 kg) galice in kakih 3% do 4% kilogram apna.

Za drugo škropljenje, ki se pravilno vrši tik pred ali pa tudi med cvetenjem in pri katerem vzamemo enoinpolodstotno škropilno zmes (1% kg galice na 100 litrov vode), se porabi na 1 ha: 8 hl vode, 12 kg galice in 18 do 24 kg apna, torej za en oral: 460 l vode, 7 kg galice in 10 do 14 kg apna.

Za tretje škropljenje, ki se pravilno vrši 3 tedne za drugim, tudi z enoinpolodstotno zmesjo, se porabi na 1 ha: 12 hl vode, 18 kg galice in 24 do 36 kg apna, na 1 oralu torej: 7 hl vode, 10% kg galice in 15 do 20 kg apna.

Za trikratno škropljenje vinograda porabimo na leto in ha: vode 24 hl, galice 34 kg, apna 51 do 68 kg; na leto in oral okroglo 14 hl vode, 20 kg galice in 30 do 40 kg apna.

Kdor ne škropi varčno, ta seveda lahko porabi galice 20 do 30% več, ampak kdor dela pravilno, lahko z zgoraj navedeno množino izhaja. Če posestnik ve, koliko meri njegov vinograd, potem si lahko na podlagi teh podatkov izračuna, koliko potrebuje vsake snovi za škropljenje trt v celem letu in tudi za vsako š-

škropljenje posebej. To je važno že zaradi tega, da ne napravi galično-apnene zmesi po nepotrebnem preveč.

Zanimiv je tudi denarni račun. Ker bode letos (cenejša državna dopolnjena s švedsko) galica prišla stati povprečno na dobrih 4 K za 1 kg, potem bo veljala približno galica za škropljenje enega ha vinograda v celem letu 136 K, za škropljenje enega oralu 80 K. Kdor se bo posluževal galuna, kakor priporočajo podpisani, in pri vsakem škropljenju nadomestil pol galice z galunom, ta bo prihranil, ker je galun veliko cenejši (60 vin, 1 kg) pri enem hektaru vinograda 56 K, pri enem oralu pa 34 K. Pri enem oralu torej toliko, kolikor stane sedaj dobra škropilnica. Ta prihranek je tako velik, da že kar sam govori za to, da se poslužujemo splošno galuna pri napravi škropilne zmesi.

B. Skalicky.

Invalidi-čebelarji.

Dne 25. februarja 1916 je v zdravilišču Vorderbrühl pri Mödlingu na Nižje-Avstrijskem imel c. kr. višji računski svetnik Adolf Wohlrab na tamošnje invalide sledeč zanimiv nagovor:

Junaki! Vi ste se darovali za splošnost in ta splošnost ima sedaj tudi dolžnost, da vam gre na roko da dobite primeren zaslužek, zakar se je že s pomočjo preskrbovalnih mest in posebej po nameravnih domovih za bojevnike, tla do dobra pripravilo.

Od dveh glavnih pridobitvenih panog, poljedelstva in industrije, pač po vojski industrija delovne sile, ki bodo drvele nazaj, ne bo mogla takoj dočela sprejeti, ker bo še precej časa trajalo, predno bo industrija dovolj s surovinami preskrbljena, dočim bo naše poljedelstvo moglo takoj vse razpoložljive sile sprejeti, da bo tako ustvarilo zopet vrednosti, s katerimi bo vsled vojske omajano finančno ravnotežje v državi izravnano.

Prva naloga obstoji v tem, da dokažemo, da se morejo invalidi z uspehom posvetiti poljedelstvu. Samoumevno je, da se od invalidov ne more zahtevati, da bi opravljali težka dela, vendar je toliko vrst dela, posebno v reji malih živali (kuncev, perotnine, čebel in sviloprejk) in pri sadjarstvu, kjer se ne zahteva posebnih telesnih moči. V teh-le strokah se bodo invalidi mogli uporabljati z najboljšim uspehom.

Razložiti hočem, kako bi invalidi delovali n. pr. v čebelarstvu. Pred vsem pride tukaj v poštev vprašanje, ali nam more čebelarstvo nuditi novih pridobitnih možnosti?

Star čebelar, župnik Oetl, pravi o tem v svoji ljudski knjigi „Klaus“: „Čebelarstvo se v malem lahko na deželi po tisočih in tisočih izvršuje in sicer od takih, ki imajo svoja navadna opravila doma in imajo drugače z ozirom na krajevne razmere dovolj priložnosti za to. Čebelarstvo ne zahteva kake posebne začetne glavnice in delo pri čebelah se lahko odloži na proste predpoldanske ure ter na nedelje in praz-

Marijino čiščenje je pa tudi za nas potrebno. Ko je namreč angel Mariji oznanil, da je določena za Mater božjo, je s tem celemu človeštvu oznanil, da je tudi naša Mati. To je postala takrat, ko je privolila v to, da postane mati Zveličarjeva, rekoč: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ — Ko je postala Mati Zveličarja, je obenem tudi postala Mati zveličanih, tistih, ki jih je sam Kristus imenoval svoje brate, med katerimi je on prvorojenec.

Naša Mati! Kako mila, kako dobra, kako mogočna! Sam angel jo pozdravi kot polno milosti. Ne samo za se, tudi za nas je milosti polna. Za to je sodba sv. Bernardina († 1444): „Nobena milost ne pride z nebes, ki ne bi šla skozi Marijine roke“, postala splošno prepričanje katoliške cerkve. To je tudi izrazil papež Leon XIII. v svoji okrožnici o rožnem venecu dne 22. sept. 1891: „Zagotoviti se more, da se nam iz onega zaklada vse milosti, ki ga je prinesel Gospod, nič ne podeli, ker Bog tako hoče, kakor po Mariji; kakor namreč k najvišjemu Očetu nihče ne more priti nego po Sinu, tako tudi nikdo ne more priti h Kristusu, kakor po njegovi Materi.“

Oče v nebesih je cilj našega življenja. Če ne pridemo k njemu, je celo naše življenje ne samo zaman in odveč, temveč tudi popolnoma zgrešeno in ponesrečeno. Pot k temu cilju pa pelje skozi solzno dolino. Prej se je mnogoteri posvetnjak prezirljivo posmehoval temu nazivu, češ, to je eno izmed številnih cerkvenih pretiravanj. Zemlja ni in ne sme biti solzna dolina, temveč je in mora biti veselje, kjer se uživajo dobrote in naslade tega sveta. Tako so kaj radi rekali tisti, ki v posmrtno življenje sploh ne verujejo ali pa se ne brigajo zanj. Sedanjost s svojim dolgoletnim, vsestranskim in vseobsežnim trpljenjem pa jih more uveriti in jih je tudi uverila, da ta sodba o zemlji in njeni vrednosti ni nobeno črnogledno pretiravanje, temveč gola in bridka istinitost.

In h komu naj vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini? Ali ne k njej, ki je tolažnica žalostnih? Pri kom naj iščemo pomoči v raznih dušnih in telesnih bolečinah, če ne pri njej, ki je zdravje bolnikov? Kam se naj zatečemo, če nas teži bridka zavest in huda teža grehov, če ne k njej, ki je pribežališče grešnikov? Kam se naj obrnemo v vseh ne-

varnostih, težavah, stiskah in nadlogah, če ne k njej, ki je pomoč kristjanov? Saj še ni bilo nikoli slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pod Marijino varstvo pribežal, njo prosil pomoči, se njeni prošnji priporočal.

Na stotine in stotine vas je, dragi vojaki, v vojnih nevarnostih preizkusilo moč Marijinega varstva. Saj zatrjujete z največjo hvaležnostjo do Boga in Marije: „Marija me je varovala. Marija mi je pri Bogu izprosila pomoč in rešitev.“ In kolikim je izprosila potrpežljivost! Kolikim ozdravljenje! Kolikim dušno spreobrnjenje! Kolikim blaženo smrt! Sami se ležali v zadnjih zdihljajih, zapuščeni od vseh. Mar res od vseh? Ne, ona, ki svojega umirajočega Sina ni zapustila, marveč je stala poleg njegovega križa, ona, ki je pomoč umirajočih, jih ni zapustila. Prišla je k njim, kakor je prišla k umirajočemu sv. Filipu Neriju († 1595), ki je pred smrtjo strmeč in zahvaljujoč se izgovoril: „Odkod meni ta milost, da pride k meni Mati mojega Gospoda.“ Prišla je k njim, pobožala z roko milosti njihovo čelo, sprejela njih zadnji zdihljaj in spremila njihovo dušo pred božjega Sodnika.

Iskreno torej zahvalimo Marijo za vse njeno varstvo, za vso pomoč in tolažbo: „Čast Marije, naj razlije se po svetu krog in krog. Njo častimo in prosimo, naj odreši nas nadlog.“

Zaupajte vsi, bodisi vojaki na bojišču ali v tujini, bodisi njihovi domači, da ima tista, ki je pod križem z mrtvim Jezusom nas vse objela v svojem naročju, materno srce, pri katerem najdejo vsi v svojem trpljenju, svoji bedi, svoji žalosti zavetje, usmiljenje in pomoč. „V vseh nevarnostih“, tako nas opominja sv. Bernard († 1153), „v vseh stiskah, v vseh bridkosti mislite na Marijo, kličite Marijo!“ In da boste deležni blagoslova njene priprošnje pri Bogu, naj bo vedno njeno ime na vašem jeziku, naj nikdar ne izgine ljubezen do nje iz vašega srca, naj nikdar ne bo posnemanje njenega zgleda izključeno iz vašega življenja.“ In poslednje je tisto, ki je prav posebno potrebno.

Kakor je namreč čiščenje Marijino potreba za nas, tako je najbolj potrebno v tem čiščenju posnemanje Marije.

„Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Tako je Marija odgovorila na angelovo o-

znanenje. Kako globoka, ponižna in vdana vera veje iz teh besed! Radi te vere jo je blagovala sorodnica Elizabeta: „Blagor tebi, ki si verovala“ (Luk. 1, 45). Blagor tudi vam, če verujete, in posebno, če po tej veri povsem ravnate in živite. To je tudi potrdil in poudaril papež Benedikt XV., ko je ob svoji šestdesetletnici — rojen 21. nov. 1854 — sprejel odposlanstvo rimske cerkvene občine: „Vsak naj ve, da je dvojno: vero imeti in po veri živeti. Semensko zrno, ki leži v pepelu, je mrtvo; če ga pa položiš v rodovitno zemljo, začne klti in poganjati ter prinese stoterni sad. Tako je tudi z vero: pri nekaterih je nerodovitna, pri drugih pa cvete.“ Naj bi vera vselej cvetela pri vas, dragi vojaki! Naj bi nikjer in nikdar ne ovenel in se ne osul njen cvet: ne pri naporu, nevarnosti in težavi, ne pri odmoru, brezskrbnosti in zabavi, ne v veselju, ne v žalosti!

Da, tudi v žalosti ne. Angelovo oznanenje je bilo za Marijo oznanilo žalosti in trpljenja. S tem, da je privolila v božje materinstvo, je tudi privolila v trpljenje, združeno s tem poklicem. Božja Mati in Zalostna Mati, to je nerazločljiva enota. Bridkost, bolelost in trpljenje je spremljalo Marijo, to ponižno in vdano dekle Gospodovo, od trenutka, ko se je včlovečil božji Sin, pa do hipa, ko je umrl na križu, in še dalje. Zato je Marija nekako razodetje božje o trpljenju. Odkod trpljenje? Zakaj toliko trpljenja, tako strašnega trpljenja? To vprašanje gre dandanašnji po svetu, kakor in kamor gre trpljenje po svetu. Bog ni hotel trpljenja, zato je bilo prvotno stanje človeka — rajsko stanje. Trpljenje je hotel človek, ker ni hotel Bogu biti pokoren, ker je grešil. Trpljenje je torej kazen za greh in krivico. Najnedolžnejši, ki je kdaj bil na svetu, je Kristus. Pa je toliko trpel, da je iz globočine svojih bolečin na Golgoti vzkliknil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Trpel je za to, da bi ljudi odrešil grehov. Tudi Marija je bila brez vsakega greha, polna milosti. In vendar je toliko trpela, da je Kraljica mučenicov. Potemtakem je tudi trpljenje milost, saj je trpela ona, ki je bila brez greha, pa polna milosti.

V trpljenju smo namreč Kristusu najbolj podobni. Ali ni naš namen in tudi naša dolžnost, da se trudimo upodobiti svoje srce po Kristusovem, svoje življenje po Jezusovem življenju? „Zgled sem vam